

Chambre des Représentants

SESSION 1966-1967

22 NOVEMBRE 1966

PROPOSITION DE LOI

modifiant la loi du 31 août 1963
relative à la pension de retraite
et de survie des travailleurs indépendants.

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

Si l'on s'en réfère à l'état d'esprit et aux réactions de la majorité des travailleurs indépendants, le temps semble encore fort éloigné où s'instaurera en leur faveur un système de sécurité sociale comportant une assurance totale couvrant les risques de maladie et d'invalidité et, en particulier, prévoyant l'indemnisation de l'incapacité de travail.

Les réticences à l'égard d'une telle assurance obligatoire, dont le financement exigerait des cotisations importantes, proviennent des nombreuses disparités existant entre les diverses catégories de travailleurs indépendants. Il est évident que l'incapacité de travail, temporaire ou définitive, affecte financièrement les uns et les autres d'une façon très différente. Pour certains, dont l'entreprise industrielle, commerciale, artisanale ou agricole continue à fonctionner à l'intervention d'un personnel, du conjoint ou d'aidants, l'invalidité est sans influence marquante sur les revenus professionnels.

Par contre, ceux qui se voient contraints d'abandonner prématurément l'exercice de leur profession, dont les revenus professionnels disparaissent totalement et qui n'ont pas d'autres ressources, se trouvent brusquement dans la misère. Ce sont généralement des personnes d'un certain âge, approchant de quelques années la date normale de la pension, et dont le conjoint est lui-même incapable de subvenir aux besoins du ménage.

Les moins mal lotis parmi eux sont ceux qui ont une carrière mixte et qui peuvent bénéficier anticipativement d'une pension partielle d'un autre régime en attendant, parfois durant cinq ans, le complément en provenance du régime pour travailleurs indépendants. Les autres, ayant une carrière complète d'indépendant, ne touchent aucune pension et doivent être secourus par l'assistance publique jusqu'au moment où ils atteindront l'âge de 65 ou 60 ans, selon qu'il s'agit d'un homme ou d'une femme.

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1966-1967

22 NOVEMBER 1966

WETSVOORSTEL

tot wijziging van de wet van 31 augustus 1963
betreffende het rust- en overlevingspensioen
der zelfstandigen.

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Indien men de geestesgesteldheid en de reacties van de meeste zelfstandigen nagaat, dan schijnt het nog lang te zullen duren alvorens dezen een stelsel van sociale zekerheid krijgen dat voorziet in een volledige verzekering van ziekte- en invaliditeitsrisico's en met name in een schadeloosstelling wegens arbeidsongeschiktheid.

De terughoudendheid ten aanzien van zulk een verplichte verzekering — voor de financiering waarvan belangrijke bijdragen vereist zouden zijn — is het gevolg van de grote ongelijkheid onder de verschillende categorieën van zelfstandigen. Het spreekt vanzelf dat de tijdelijke of definitieve arbeidsongeschiktheid de onderscheidene categorieën van zelfstandigen in financieel opzicht op zeer verschillende wijze treft. Voor sommigen, wier nijverheids-, handels-, ambachtelijk of landbouwbedrijf verder gezet wordt door toedoen van het personeel, van de echtgenoot of echtgenote of van helpers, heeft de invaliditeit geen merkbare invloed op de bedrijfsinkomsten.

Daarentegen worden degenen die verplicht worden vroegtijdig een einde te maken aan de uitoefening van hun beroep, zodat hun bedrijfsinkomsten volledig wegvallen en zij geen andere bestaansmiddelen hebben, plotseling in ellende gedompeld. Dat zijn over 't algemeen personen op leeftijd, die bijna aan de pensioengerechtigde leeftijd toe zijn en wier echtgenoot of echtgenote niet in staat is zelf in de behoeften van het gezin te voorzien.

Onder hen zijn er het minst slecht aan toe die welke een gemengde loopbaan hebben en vroegtijdig aanspraak kunnen maken op een gedeeltelijk pensioen uit een andere regeling in afwachting — soms gedurende vijf jaar — dat zij het bijkomende gedeelte uit de regeling voor zelfstandigen krijgen. De overigen, die een volledige loopbaan als zelfstandige hebben, trekken geen pensioen en moeten door de openbare onderstand worden geholpen tot zij 65 of 60 jaar worden, naargelang het een man of een vrouw betreft.

Dans l'ordre de priorité des étapes à franchir dans la voie du progrès social des indépendants, c'est incontestablement le règlement du problème de ces malheureux qui vient en premier lieu. Du point de vue humain, c'est d'urgence qu'il faut porter remède à leur situation.

D'une part, nous pensons que c'est dans le cadre de la loi de pension des indépendants qu'il est actuellement le plus aisé de trouver une solution à ce problème. D'autre part, dans le but de parer provisoirement au plus pressé et de rendre immédiatement réalisable l'objectif prévu par la présente proposition de loi, sans mettre en péril le financement du régime, nous lui donnons volontairement un cadre très restreint.

Ces préoccupations s'appuient sur les considérations suivantes :

1° tous les autres régimes de pension prévoient la faculté d'anticipation. Seul, le régime des indépendants fait exception parce que la tendance générale parmi les travailleurs indépendants est de rester au travail souvent bien au-delà de l'âge normal de la retraite. Nous proposons simplement une dérogation en faveur de ceux qui se trouvent contraints de cesser leur activité. Nous accentuons le caractère restrictif de la mesure en stipulant que le taux d'invalidité du bénéficiaire doit être au moins de 66 %;

2° l'enquête sur les ressources imposée par la loi implique en elle-même l'impossibilité pour le bénéficiaire de l'anticipation, de jouir d'autres ressources importantes, c'est-à-dire de continuer son exploitation par personnes interposées ou de bénéficier de revenus professionnels du conjoint;

3° l'anticipation sollicitée par cas de force majeure ne devrait normalement pas entraîner une réduction du montant de la pension. Cependant, par analogie avec ce qui est pratiqué dans les autres régimes et, de nouveau, pour faciliter financièrement l'instauration de l'anticipation, nous proposons une réduction raisonnable. Elle pourrait notamment représenter la récupération des cotisations de pension perdues du fait de l'anticipation. Mais, par souci de similitude avec les autres régimes, nous proposons une réduction définitive de 2 % du montant de la pension par année d'anticipation.

Telle est la justification de la présente proposition de loi.

Onder de punten welke op het stuk van de sociale vooruitgang voor de zelfstandigen nog geregeld dienen te worden, moet ontegenzegglijk voorrang worden gegeven aan het probleem van die ongelukkigen. Uit een humaan oogpunt moet men dringend verbetering brengen in hun toestand.

Enerzijds menen wij dat dit probleem thans het gemakkelijkst kan worden geregeld in het raam van de wet op het pensioen der zelfstandigen. Anderzijds geven wij aan dit wetsvoorstel opzettelijk een zeer beperkt kader, om voorlopig in het allernoodzakelijkste te voorzien en de onmiddellijke uitvoering van ons voorstel mogelijk te maken, zonder de financiering van de regeling in het gedrang te brengen.

Een en ander steunt op de volgende overwegingen :

1° al de overige pensioenregelingen voorzien in de mogelijkheid tot het bekomen van een vervroegd pensioen. Alleen de regeling voor zelfstandigen maakt hierop uitzondering, omdat er bij de zelfstandigen een algemene neiging bestaat om voort te blijven werken, dikwijls lang na de normale pensioengerechtigde leeftijd. Wij stellen slechts een afwijking voor ten voordele van diegenen die zich verplicht zien hun bedrijvigheid stop te zetten. Wij leggen de nadruk op het restrictieve karakter van bedoelde maatregel, maar wij bepalen dat de invaliditeitsgraad van de gerechtigde ten minste 66 % moet bereiken;

2° het door de wet opgelegde onderzoek naar de bestaansmiddelen impliceert dat de gerechtigde op een vervroegd pensioen geen andere belangrijke inkomsten mag hebben, d.w.z. dat hij zijn bedrijf niet mag voortzetten via tussenpersonen of dat de echtgenoot geen beroepsinkomsten mag hebben;

3° de wegens overmacht ingediende aanvraag tot vervroegd pensioen zou normaal geen vermindering van het pensioenbedrag met zich mogen brengen. Nochtans stellen wij een redelijke vermindering voor, naar analogie met de andere pensioenregelingen, en ten einde nogmaals de financiële regeling van het vervroegd pensioen te vergemakkelijken. Die vermindering zou namelijk het verlies compenseren van de pensioenbijdragen die, wegens het vervroegde pensioen, niet konden worden geïnd. Maar om niet af te wijken van de andere pensioenregelingen stellen wij een definitieve vermindering met 2 % van het pensioenbedrag per jaar vervroeging.

Ziedaar de beweegredenen voor dit wetsvoorstel.

M. COLLART.

PROPOSITION DE LOI

Article premier.

Dans la loi du 31 août 1963 relative à la pension de retraite et de survie des travailleurs indépendants, est inséré un article 22bis libellé comme suit :

« Art. 22bis. — Par dérogation à l'article 22, 1er alinéa, la pension de retraite complète ou partielle déterminée aux articles 23 et 24 est accordée anticipativement au travailleur indépendant ou à l'ancien travailleur indépendant incapable de continuer l'exercice de sa profession.

L'anticipation pourra être au maximum de cinq ans, c'est-à-dire que la pension prendra cours au plus tôt le 1er du

WETSVOORSTEL

Artikel 1.

In de wet van 31 augustus 1963 betreffende het rust- en overlevingspensioen der zelfstandigen wordt in een artikel 22bis ingevoegd, dat luidt als volgt :

« Artikel 22bis. — In afwijking van artikel 22, eerste lid, kan het in de artikelen 23 en 24 bepaalde volledige of gedeeltelijke rustpensioen vervroegd worden toegekend aan de zelfstandige of gewezen zelfstandige die ongeschikt is tot het verder uitoefenen van zijn beroep.

De toekenning mag ten hoogste vijf jaar worden vervroegd, d.w.z. dat het pensioen ten vroegste op de eerste

mois suivant le 60me ou le 55me anniversaire, selon qu'il s'agit d'un homme ou d'une femme.

L'incapacité doit être constatée par la preuve, administrée par toute voie de droit, d'une invalidité définitive de 66 % au moins.

Le montant de la pension de retraite attribuée dans ces conditions subit une réduction définitive de 2 % par année d'anticipation. »

Art. 2.

Le Ministre des Classes Moyennes est chargé de l'exécution de la présente loi.

27 octobre 1966.

van de maand na de 60ste of 55ste verjaardag ingaat, naargelang het een man of een vrouw betreft.

De ongeschiktheid moet geconstateerd worden bij het met welk rechtsmiddel ook geleverde bewijs van een definitieve invaliditeit van ten minste 66 %.

Het bedrag van het onder die voorwaarden toegekende rustpensioen wordt definitief verminderd met 2 % per jaar vervroegde toekenning. »

Art. 2.

De Minister van Middenstand is met de uitvoering van deze wet belast.

27 oktober 1966.

M. COLLART,
M. DEMETS,
G. BOEYKENS,
G. CUDELL,
J. VAN WINGHE,
M. BOUTET.
